

Dokument zasedanja

B8-0152/2016

27.1.2016

PREDLOG RESOLUCIJE

ob zaključku razprave o izjavi podpredsednice Komisije/visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko

v skladu s členom 123(2) Poslovnika

o humanitarnih razmerah v Jemnu
(2016/2515(RSP))

Alyn Smith, Bodil Valero, Igor Šoltes, Barbara Lochbihler
v imenu skupine Verts/ALE

**Resolucija Evropskega parlamenta o humanitarnih razmerah v Jemnu
(2016/2515(RSP))**

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Jemnu, zlasti resolucije z dne 9. julija 2015 o razmerah v Jemnu¹,
 - ob upoštevanju skupne izjave podpredsednice Komisije/visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko Federice Mogherini in komisarja za humanitarno pomoč in krizno upravljanje Hristosa Stilianidisa z dne 10. januarja 2016 o napadu na zdravstveni center Zdravnikov brez meja v Jemnu,
 - ob upoštevanju izjave uradne govorkerice Evropske službe za zunanje delovanje z dne 15. decembra 2015 o obnovitvi pogovorov o Jemnu, ki potekajo pod okriljem OZN, in skupne izjave podpredsednice Komisije/visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko Federice Mogherini in komisarja za humanitarno pomoč in krizno upravljanje Hristosa Stilianidisa z dne 2. oktobra 2015 o Jemnu,
 - ob upoštevanju resolucij Varnostnega sveta Organizacije združenih narodov št. 2201 (2015), št. 2204 (2015), št. 2216 (2015) o Jemnu in št. 2140 (2014) o naložitvi sankcij,
 - ob upoštevanju poročila strokovne skupine Organizacije združenih narodov o Jemnu, ki je bila ustanovljena po resoluciji Varnostnega sveta št. 2140 (2014),
 - ob upoštevanju izjav uradne govorkerice Evropske službe za zunanje delovanje z dne 20. marca, 26. marca, 1. aprila, 26. aprila in 9. junija 2015,
 - ob upoštevanju sklepov Sveta o Jemnu z dne 20. aprila 2015,
 - ob upoštevanju izjav predstavnika generalnega sekretarja OZN z dne 10. januarja 2016 in 8. januarja 2016 o Jemnu,
 - ob upoštevanju člena 123(2) Poslovnika,
- A. ker je od marca 2015 in začetka posredovanja v Jemnu, ki ga vodi Saudova Arabija, humanitarna kriza v državi dosegla katastrofalne razsežnosti, večje kot katerakoli druga na svetu, ko gre za število neposredno prizadetih ljudi;
- B. ker so se savdski zračni napadi izkazali za skrajno neselektivne, saj so bili med cilji številne bolnišnice, šole, tržnice, skladišča žita, pristanišča, poroke, taborišče za notranje razseljene ljudi in kraji kulturne dediščine, kar jih uvršča med vojna hudodelstva, najnovejši primeri tega pa so dokumentirana uporaba kasetnega streliva v gosto poseljenih stanovanjskih območjih 6. januarja 2016;
- C. ker je blokada v zraku, na morju in na kopnem, ki so jo uvedle Saudova Arabija in njene

¹ Sprejeta besedila, P8_TA(2015)0270.

zaveznice, močno zaostrila pomanjkanje, le nedavno pa je bila dovoljena dostava zelo omejenih količin osnovne humanitarne pomoči;

- D. ker ima spor med hutijevskim delom prebivalstva in osrednjo jemensko vlado zgodovinske korenine, ki delno temeljijo na zamerah hutijev zaradi diskriminacije, socialne, ekonomske in politične marginalizacije ter poskusih širjenja vahabizma v Jemen; ker so se podobni oboroženi spori, čeprav so bili manj intenzivni, v preteklosti že dogajali;
- E. ker je pomanjkanje političnega vključevanja ustvarilo pogoje za vzpon hutijevske milice, ki prihaja s severa države in ki je izkoristila upravno in varnostno praznino ter septembra 2014 zajela prestolnico Sano, zaradi česar je jemenski predsednik Abd Rabu Mansur Hadi pobegnil v Saudovo Arabijo,
- F. ker je zunanje ministrstvo ZDA izrazilo javno podporo savdski koaliciji in zagotovilo izmenjavo obveščevalnih podatkov, pomoč pri izbiranju ciljev, svetovanje in logistično podporo, medtem ko vlada Združenega kraljestva uri savdske pilote in ne zanika, da so bili britanski svetovalci prisotni v prostorih za načrtovanje vojaških operacij med savdskimi napadi v Jemnu; ker koaliciji doslej še ni uspelo ponovno vzpostaviti varnosti in stabilnosti v državi ali vrniti predsednika Abda Rabbuja Mansurja Hadija na oblast;
- G. ker je bilo namesto tega po podatkih OZN leta 2015 ubitih ali ranjenih na tisoče civilistov, zaradi vojne pa je bilo notranje razseljenih več kot 2,5 milijona Jemencev; ker več kot 20 milijonov ljudi, kar je 80 % prebivalstva, potrebuje kakšno obliko humanitarne zaščite ali pomoči; ker je več kot 2,2 milijona otrok podhranjenih ali jim grozi podhranjenost, približno 14,4 milijona pa nima zagotovljene prehranske varnosti;
- H. ker so zračni napadi uničili večino osnovne infrastrukture, kot so mostovi, ceste, vodne cisterne, telekomunikacijske postaje in elektrarne v državi, ki se je že pred izbruhom vojne uvrščala med najmanj razvite; ker so bili številni spomeniki in arheološka najdišča nepopravljivo poškodovani ali uničeni, tudi deli starega mesta Sane, ki je na Unescovem seznamu kulturne dediščine;
- I. ker se zaradi še vedno trajajoče morske blokade v državo, ki je za 90 % svojih živil odvisna od uvoza, uvozi 85 % blaga manj kot pred krizo; ker je Svetovni program za hrano 10 od 22-ih jemenskih provinc uvrstil v kategorijo „izredne razmere“ v smislu prehranske varnosti in ocenil, da so na robu lakote;
- J. ker blokada prevozov goriva omejuje oskrbo države z električno energijo in povzroča množično zapiranje bolnišnic in šol; ker je najnujnejša težava to, da so zaradi blokade prenehale delovati vodne črpalke, zaradi česar se je število Jemencev, ki nimajo dostopa do čiste pitne vodi ali sanitarnih storitev, povzpelo na 16 milijonov, skoraj dve tretjini prebivalcev, hkrati pa so se zaradi tega začele širiti bolezni, med drugim kolera in denga;
- K. ker imajo po podatkih Unicefa spopadi v Jemnu hude posledice tudi za dostop otrok do izobraževanja, ki se je za skoraj dva milijona otrok skoraj ustavil, saj se je zaprlo 3 584 šol (vsaka četrta); ker je 860 teh šol poškodovanih ali pa nudijo zatočišče razseljenim;
- L. ker so 15. decembra 2015 po vsej državi razglasili premirje, vendar so ga pozneje

množično kršili; ker mirovni pogovori med vojskujočima se stranema sredi decembra 2015 v Švici niso prinesli večjega napredka za ustavitev spopadov; ker so obnovitev mirovnih pogovorov pod vodstvom OZN in okriljem posebnega odposlanca OZN za Jemen Ismaila Ulda Šejka Ahmeda, predvideno za 14. januar 2016, začasno preložili zaradi nadaljnjega nasilja;

- M. ker kljub obljubi Saudove Arabije aprila 2015, da bo prispevala 274 milijonov USD v sklad OZN za nujno humanitarno pomoč za Jemen, ta denar še ni bil nakazan na račun Urada OZN za usklajevanje humanitarnih zadev; ker je kljub pozivu junija 2015, da potrebuje 1,6 milijarde USD za pomoč 11,7 milijona ljudem, OZN do 18. novembra 2015 prejela zgolj 43 % teh finančnih sredstev;
- N. ker je EU leta 2015 zagotovila 52 milijonov EUR nove humanitarne pomoči za krizo v Jemnu in njen učinek na države Afriškega roga;
- O. ker je po podatkih Mednarodnega mirovnega raziskovalnega inštituta v Stockholmu Saudova Arabija med štirimi državami na svetu, ki namenijo največ denarja za vojaške zadeve, in je leta 2014 povečala nabavo za 17 %;
- P. ker sta Al Kaida na Arabskem polotoku in IS/Daiš poslabšanje političnih in varnostnih razmer v Jemnu izkoristili za povečanje svoje prisotnosti in predstavljata dodatno grožnjo za stabilnost in varnost regije;
- Q. ker je januarja 2016 Oman zaprl svoja dva mejna prehoda z Jemnom zaradi strahu pred vojaškimi napadi, s čemer je Jemencem onemogočil edini neomejeni kopenski izhod iz države in jih v veliki meri odrezal od zunanjega sveta;
- R. ker države članice EU, predvsem Združeno kraljestvo, Francija, Nemčija, Italija in Belgija, še vedno pooblaščajo dobavo orožja in z njim povezane opreme v Saudovo Arabijo od začetka vojne; ker je Francija s Saudovo Arabijo jeseni 2015 podpisala vrsto pogodb o nabavi večjih količin strateške opreme; ker je od leta 2015 Združeno kraljestvo izdalo več kot 100 licenc za izvoz orožja v Riad, med katerimi je večina za bojne zrakoplove in bombe za Saudove kraljeve letalske sile, na podlagi zadnjih vladnih poročil pa je v treh mesecih od julija do septembra 2015 vrednost licenc Združenega kraljestva za Saudovo Arabijo preseгла osupljivo količino 1 milijarde GBP v bombah, izstrelkih in raketah;
- S. ker skupno stališče EU glede izvoza orožja državam članicam izrecno prepoveduje izdajanje licenc za orožje, če obstaja jasno tveganje, da se bo izvožena vojaška tehnologija ali oprema uporabila za resne kršitve mednarodnega humanitarnega prava;
- T. ker vlada ZDA še naprej neposredno posreduje v vojni, in sicer z napadi z brezpilotnimi zračnimi vozili na borce Al Kaide, upravičuje pa jih s pravico do povračilnih ukrepov za napade 11. septembra, na podlagi resolucij Varnostnega sveta OZN 1368 (2001) in 1372 (2001);
- 1. je močno zaskrbljen zaradi humanitarne katastrofe v Jemnu, za katero so značilni neustrezna prehranska varnost in huda podhranjenost, neselektivni napadi na civiliste ter zdravstveno in humanitarno osebje ter uničenje civilne in zdravstvene infrastrukture zaradi zaostritve zračnih napadov, spopadov na tleh in obstreljevanja;

2. strogo obsoja zračne napade in pomorsko blokado Jemna, ki jo je uvedla koalicija pod vodstvom Saudove Arabije, ter destabilizacijska enostranska dejanja hutijev in vojaških enot, zvestih nekdanjemu predsedniku Salehu, ki dodatno slabšajo razmere v Jemnu in celotni regiji in ustvarjajo pogoje za širitev terorističnih in skrajnih organizacij, kot sta IS/Daiš in Al Kaida na Arabskem polotoku ter zaostrejuje že tako kritične humanitarne razmere;
3. poziva vse strani naj nemudoma ustavijo vojaške spopade in se dogovorijo vsaj za humanitarno premirje;
4. poudarja potrebo po usklajenem humanitarnem ukrepanju pod vodstvom OZN in vse države poziva, naj pomagajo pri zadovoljevanju humanitarnih potreb; poziva vse strani, naj omogočijo vstop in dostavo nujno potrebnih živil, zdravil, goriva in druge nujne pomoči prek OZN in mednarodnih humanitarnih poti, da bi zadovoljili nujne potrebe civilistov, ki jih je prizadela kriza, v skladu z načeli nepristranskosti, nevtralnosti in neodvisnosti; poudarja, da je zato nujno treba še bolj olajšati dostop trgovskega ladijskega prometa do Jemna;
5. ponovno poziva vse strani, naj spoštujejo mednarodno humanitarno pravo in mednarodno pravo na področju človekovih pravic, da bi zaščitili civiliste in preprečili neposredne napade na civilno infrastrukturo, zlasti zdravstvene objekte in sisteme oskrbe z vodo, ter uporabo civilnih objektov za vojaške namene;
6. opominja vse strani, da so bolnišnice in zdravstveno osebje izrecno zaščiteni z mednarodnim humanitarnim pravom in da so neselektivni, če ne kar namerni, napadi na civiliste in civilno infrastrukturo vojna hudodelstva; poudarja, da je treba izboljšati varnost humanitarnih delavcev;
7. poziva k nepristranski in neodvisni preiskavi vseh domnevnih kršitev mednarodnega prava na področju človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava, vključno z najnovejšimi napadi na humanitarno infrastrukturo in osebje;
8. je globoko pretresen, ker države članice EU še naprej odobravajo izdajo licenc za orožje in vojaško urjenje Saudovi Arabiji in njeni koaliciji zaveznikov, ter poudarja, da so pretekle, sedanje in prihodnje pošiljke orožja držav članic EU v omenjeno državo ne le kršitve pravno zavezujočih pravil EU o izvozu orožja na podlagi Skupnega stališča 944/2008, temveč tudi kršitve več določb Pogodbe o trgovini z orožjem in zadevne nacionalne zakonodaje;
9. poudarja, da lahko izdajanje licenc in neposredno vojaško urjenje, ki ga izvajajo države članice EU, šteje za soudeležbo v vojnih hudodelstvih in drugih resnih kršitvah mednarodnega prava na področju človekovih pravic;
10. poziva države članice, naj nemudoma ustavijo vse pošiljke orožij in vojaške podpore Saudovi Arabiji in njenim zaveznikom v konfliktu v Jemnu; poziva podpredsednico Komisije/visoko predstavnico, naj proti Saudovi Arabiji na naslednji seji Sveta za zunanje zadeve 5. in 6. februarja 2016 uvede embargo na orožje v zvezi z vojno v Jemnu;

11. obsoja napade ZDA z brezpilotnimi zračnimi vozili in ponavlja svoje stališče, da je treba uvesti mednarodno prepoved uporabe brezpilotnih letal za zunajsodne uboje;
12. poziva EU in njene države članice, naj povečajo svoj finančni prispevek k načrtu za humanitarni odziv za Jemen, da bi do leta 2016 izpolnili zahteve glede financiranja; poziva EU, naj poveča pritisk na vse donatorje, da bodo spoštovali svoje zaveze in hitro dostavili obljubljeni pomoč;
13. poudarja, da je mogoča le politična in vključujoča rešitev konflikta, dosežena s pogajanjem; poziva vse strani, naj čim prej in v dobri veri začnejo z novim krogom mirovnih pogajanj pod vodstvom OZN; podpira neumorna prizadevanja posebnega odposlanca OZN Ismaila Ulda Šejka Ahmeda za mirovne pogovore o Jemnu pod okriljem OZN v skladu s pobudo Sveta za sodelovanje v Zalivu, izidom konference za nacionalni dialog in ustreznimi resolucijami varnostnega sveta OZN, zlasti resolucij 2140 in 2216;
14. poziva EU, naj učinkovito spodbuja spoštovanje mednarodnega prava na področju človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava, kot je določeno v ustreznih smernicah EU; poudarja zlasti, da mora EU v svojem političnem dialogu s Saudovo Arabijo izpostaviti nujnost spoštovanja mednarodnega humanitarnega prava; poziva Svet, naj v primeru, da ta dialog ne bi prinesel rezultatov, razmisli o uvedbi omejevalnih ukrepov in sankcij za države ali posameznike, ki kršijo mednarodno humanitarno pravo, kot so Saudova Arabija in Združeni arabski emirati, poleg sedanjih omejevalnih ukrepov proti voditelju hutijev Abdulmaliku Al-Hutiju in Ahmedu Aliju Abdulahu Salehu, sinu strmoglavljenega predsednika Jemna;
15. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, vladam in parlamentom držav članic, posebnemu odposlancu generalnega sekretarja Združenih narodov za Jemen, vladama Jemna in Savdske Arabije ter parlamentom in vladam držav članic Sveta za sodelovanje v Zalivu in Arabski ligi.